

ETKİNLİK

Öğrenme ve alt öğrenme çıktıları:

MAB6. Sayma

MAB.3. Matematiksel olgu, olay ve nesneleri yorumlayabilme

- Matematiksel olgu ve olayları farklı materyaller/semboller kullanarak ifade eder.

MAB.1. Ritmik ve algısal sayabilme

- 1 ile 5 arasında nesnelerin/varlıkların miktarını bir bakışta söyler.

Malzemeler:

- Yeteri kadar toka
- 1 tane sepet ya da plastik tabak
- Sepetin üzerini kapatmak için 1 tane mendil, peçete ya da örtü
- 1'den 5'e kadar rakamların yazılı olduğu sayı kartları

Problem durumu:

“Çocuklar Pınar Hanım evinde müşterilerine satmak için toka yapmaktadır. Fakat Pınar Hanımın hazırladığı toka siparişleri karıştı. Tokaları doğru şekilde müşteriye gönderebilmesi için sepetlerin içindeki tokaların sayısı doğru sayı kartıyla belirlenmeli. Fakat görevimiz zor! Tokaları çok kısa bir süre için görebiliriz. Şimdi hazır mısınız?”. Bu bağlamda etkinlik, sayı kartlarını tanımayı ve grup hâlindeki nesnelerin/varlıkların sayısını saymadan söylemeyi içerir.

Etkinlik:

Öğretmen etkinliğe başlamadan önce sınıfın ortasına bir masa çeker ve masanın üzerine tokaları, 1'den 5'e kadar olan sayı kartlarını ve boş bir tabağı yerleştirir. İzlenmesi gereken adımlar şunlardır:

1. Öğretmen sınıfı ikiyeşerli gruplara ayırır.
2. Öğretmen ilk ikiyeşerli grubu masanın önüne çağırır. Çocuklardan birinden arkasını dönmesini ister (Örnek Yönerge: "Başlıyoruz. Arkadaşın sepete toka bırakırken sen de arkayı döner misin?").
3. Öğretmen gruptaki diğer çocuğa parmakları ile [X] sayısını gösterir ve çocuğun gösterilen sayı kadar tokayı sepete koymasını ister. Ancak çocuğun saymadan kaldırılan parmak sayısını söylemesini sağlar. (Örnek yönerge: Öğretmen iki parmağını havaya kaldırır ve "Şimdi parmaklarımı kaldıracağım. Ama saymak yok. (İki parmağını havaya kaldırır) Şimdi bu kadar tokayı tabağa koy").
4. Öğretmen tabağın üstünü bir örtü aracılığı ile kapatır ve arkasını dönmüş olan çocuğu masaya dönmesi için uyarır (Örnek yönerge: "Şimdi masaya dönebilirsin.").
5. Öğretmen çocuğa tabakta kaç tane toka olduğunu tahmin etmesini ve ilgili sayı kartını sepetin önüne bırakmasını ister. Öğretmen örtüyü sadece 3sn'liğine kaldırır ve tekrar tabağın üstünü örter. (Örnek yönerge: "Şimdi örtüyü açacağım. Saymak yok! Tabakta kaç tane toka var? Doğru sayı kartını sepetin önüne bırakır mısın?").
6. Çocuk kartı bıraktıktan sonra öğretmen diğer çocuktan sepetin üstündeki örtüyü kaldırmasını ve arkadaşının verdiği cevabın doğru olup olmadığını kontrol etmesini ister. Cevap doğruysa sınıfın [X] tane parmağını havaya kaldırmasını, yanlış ise kafalarını sallamasını, hiç cevap alamadıysa ipucu vermesini ister (Örnek Yönerge: "Masanın üzerindeki mendili kaldırır mısın? Sepete bıraktığın toka sayısı ile arkadaşının gösterdiği sayı kartı aynı mı söyleyebilir misin? Cevap doğruysa iki kez alkışlar mısın?").
7. **Kapanış Etkinliği:** Öğretmen çocukları yarı çember olacak şekilde oturtur ve sayı kartlarını çocukların göremeyeceği şekilde elinde tutar. Kartlardan bir tanesini çocuklara doğru döndürerek 3 sn.ye havada tutar ve kartı saklar. Çocuklardan karttaki sayı kadar parmak kaldırmasını ister. Çocukların doğru sayıda parmak kaldırdığından emin olunca diğer bir karta geçilir.

Öğretmene notlar:

- Etkinlik 1'den 10'a kadar olan sayılarla uygulanır.
- Sınıf mevcuduna göre etkinlik tüm sınıf ile ya da çocuklar gruplara ayrılarak gerçekleştirilebilir.
- Öğretmen sınıf mevcuduna göre malzeme miktarını artırıp azaltabilir.
- Bu etkinlik tokaların hem sıralı hem de karışık dizimlerini içermektedir. Sıralı düzen zar üzerindeki düzen gibi olabilir. Örneğin dört tane tokayı aşağıdaki şekilde yerleştirebilir:

- Sayılar arttıkça kullanılacak tabak/sepet küçük gelebilir. Bu durumda tabak/sepet kullanmak yerine tokalar doğrudan masanın üzerine de bırakılabilir.
- Etkinliğin verimli geçmesi adına sınıfın fiziksel koşullarının düzenlenmesi gerekmektedir.
- Öğretmen çocuklara problemin çözümünü söylemeyip, sorulacak nasıl, niçin, sen olsan ne yapardın gibi sorular ile onların çözüme kendilerinin ulaşmasını sağlamalıdır. Sorulacak bu soruların tüm sınıfa yönlendirilmesi hem tüm çocukların etkinliğe dâhil olmasını sağlayacak hem de akran öğrenmesini destekleyecektir.

GME Öğretim İlkelerine göre etkinliğin özellikleri

- Etkinlik ilkesi: Bu problem durumu ile gerçek yaşam durumları aracılığıyla öğrencilerin matematikleştirme yaparak formal matematik bilgisine kendilerinin ulaşabileceği bir süreç desteklenmektedir.
- Gerçeklik ilkesi: İşe koşulan öğrenme etkinliği gerçek yaşamla ilişkilendirilmiş ve böylece GME'nin gerçeklik ilkesi sağlanmıştır.
- Seviye ilkesi: Etkinlik 1'den 5'e kadar olan sayılarla uygulanır kuralı ve öncelikli sıralı dizim sonrasında karışık dizimin yapılması ile seviye ilkesi işe koşulmuştur.
- Birbiri ile ilişki ilkesi: Bu etkinlik ile çocuklar gösterilen gruptaki nesneyi sayma, rakamları tanıma, nesne grupları ile sayıları eşleştirme ve bir çokluğu saymadan bilme görevlerini yerine getirecektir.
- Etkileşim ilkesi: Öğretmenin sorduğu nasıl, niçin, sen olsan ne yapardın gibi sorular ile etkileşimi gerçekleştirmesi beklenmektedir.
- Rehberlik ilkesi: Öğretmenin çözümü doğrudan söylememesi, çocukları düşünmeye sevk edecek sorular sorması ile çocuklarına rehberlik etmesi beklenmektedir.

Değerlendirme

Etkinlik süresince öğretmenin çocukları gözlemlemesi önem arz etmektedir. Tahmin etme, sayma ve eşleştirme işlemlerinde sorun yaşayan çocukların tespiti ve sonrasında sadece bu çocuklarla aynı etkinliğin tekrarlanması gerekmektedir.